

AMAÇ 01

Sivil toplum için elverişli ortamı iyileştirecek tedbirler dahil olmak üzere, STÖ'lerin topluma karşı hesap verebilirliklerini ve görünürlüklerini artırmak

TARİHİ ESERLERİMİZİN FARKINDALIK YARATILARAK KORUNMASI

OYA KUTSAL

Fotoğraf: Atıla Karaderi

ÇALIŞMA KAPSAMINDA YAPILANLAR

Kıbrıs'ın kuzey kesimindeki önemli tarihi eserler üzerine bir araştırma çalışması.

Tarihi eserlerin korunma koşullarının fotoğraflarla belgelenmesi (Ağustos 2016'dan Ekim 2016'ya kadar).

"Metruk Tarihler Ülkesi" başlıklı bir kitabın yayımlanması ve geniş dağıtımının yapılması.

Tarihi eserlerin varlığı ve korunma koşulları ile ilgili farkındalık yaratmak amacıyla bir Facebook sayfası üzerinden sosyal medya kampanyası.

OYA KUTSAL HAKKINDA

Aktivist Oya Kutsal, Kıbrıs'ın kuzey kesimindeki bir "devlet" okulunda İngilizce öğretmenidir. 2012 yılından bu yana tarihi eserlerin tahrip edilmesi ve çevreye zarar verilmesi konularında savunuculuk çalışmaları yürütmektedir.

ÇALIŞMANIN ÖYKÜSÜ

Çalışmanın amacı, tarihi eserlerin mevcut durumlarını belgeleyerek bu eserlerin yetersiz korunma koşulları ile ilgili farkındalık yaratmaktır. Bu çalışma çerçevesinde, Oya Kutsal ve ekibi tarihi eserler ve korunma koşulları ile ilgili bilgi toplamış, eserlerin mevcut durumlarını fotoğraflamış ve bunları "Metruk Tarihler Ülkesi" isimli bir kitapta bir araya getirmiştir.

Oya Kutsal bu çalışmayı yapma nedenlerini şöyle anlatıyor:

"Bu ülkeye ait olduğumuzu veya bu ülkenin bize ait olduğunu hissetmiyoruz. Sahip çıktığımız şeyler sadece arabalar ve 'evimiz' dediğimiz binalar. Tarihi eserler toplumun kimliğidir. Her bir eser toplumun DNA'sını yansıtır ve bu da aidiyet ve biriciklik duygusunun oluşmasını sağlıyor. İnsanları bir arada tutan en önemli unsur, yeni nesillere aktarılan toplumsal hafızadır. Ağaçlar güçlü kökleri olmadan büyüyemez. Eğer kuvvetli bir kimlik duygusu istiyorsak, tarihimize ilgi göstermeliyiz. Tarihi eserler bizim köklerimiz. Bu eserleri yok etmek tüm kültür ve değerleriyle, doğru ve yanlışlarıyla birlikte toplumu yok etmek demektir."

Çalışma öncesinde, Oya ve ekibi Kıbrıs'ın kuzey kesimindeki tarihi eserlerin durumu üzerine araştırma yapmış ve bu eserlerin çöplük, ahır, otlak olarak kullanıldığını tespit etmiştir. Çalışma sırasında, ekip Lefkoşa'da on beş, Mağusa'da yirmi yedi, Girne'de on altı, Güzelyurt/Morphou'da altı ve son olarak Karpaz/Karpasia bölgesinde altı eseri fotoğraflamıştır.

"Bu yayının bizim duygularımızı ve endişelerimizi yansıtır. Bir araştırma projesi veya bir ders kitabı olması amaçlanmadı. Bu çalışma sadece ilgi uyandırmayı; hakkında hiçbir fikrimizin olmadığı bir tarihi miras olarak aldığımızı ve biz koruyamadığımız için on bin yıllık bu tarihin dağılıp gitmekte olduğunu göstermeyi hedefliyor. Eğer bunu gösterebilsek, farkındalık yaratıp insanları heyecanlandırabilirsek, bu yayını bir başarı olarak değerlendireceğiz." Oya Kutsal

HAK TEMELLİ YAKLAŞIM

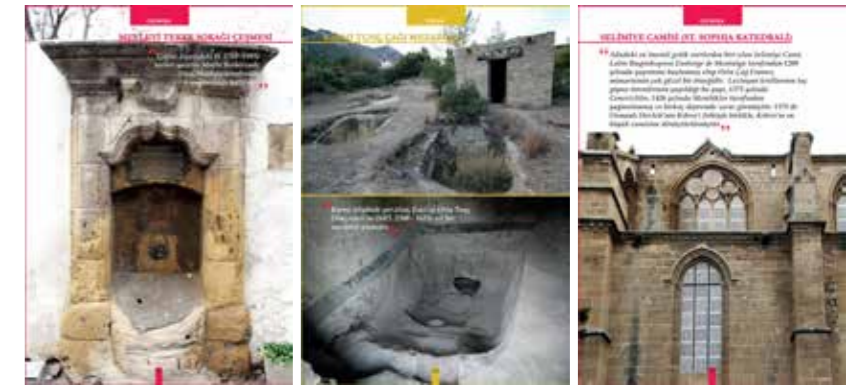
Oya Kutsal'a göre, söz konusu yayın ve çalışmalar hem Kıbrıs Türk hem de Kıbrıs Rum toplumlarında farkındalık yaratmıştır. Yükümlülük sahipleri yayını dağıtmayı kabul ettiklerinde, eserler amacı dışında kullanılmaktan kurtarılmış ve insanlar meseleye dâhil olmaya ve kendi toplumları bünyesindeki tarihi eserlerin korunmasını talep etmeye başlamışlardır. Kitabın yayımlanmasından sonra, Oya konu hakkında bir yıl süren bir TV programı hazırlamış ve vermek istediği mesajı daha geniş kitlelere duyurmayı başarmıştır.

Fotoğraf: Atıla Karaderi

DEVAMINDA NE VAR?

Oya Kutsal, adanın on bin yıllık tarihini koruma hedefini halen sürdürmektedir. Çalışmanın başarılı bir şekilde uygulanmasının ardından, Oya çalışmanın kapsamını genişletmeyi ve "Kıbrıs Vakıflar İdaresi (EVKAF)" ile birlikte çalışarak eserlerin tarihi üzerine dünya çapında paylaşılacak bir belgesel hazırlamayı planlamaktadır. Oya, aynı zamanda, katılımcıların, özellikle de ünlüler ve kamuya mal olmuş kişilerin tarihi eserleri tanıtmalarını ve bu konuda farkındalık yaratmalarını sağlayacak gününbirlik turlar düzenlemektedir. Tanınmış kişilerin meseleye dâhil olmasının, bu konunun yükümlülük sahiplerinin gündeminin üst sıralarında kalmasını sağlayacağına inanmaktadır.

Fotoğraf: Mehmet Altuner

ÇALIŞMA HAKKINDA DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN

okutsal2000@yahoo.com

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

